

De relatie tussen aandacht voor voedsel, hunkering naar voedsel en eetgedrag bij vrouwen met eetbuien.

Gepubliceerd: 26-03-2009 Laatst bijgewerkt: 06-05-2024

Het primaire doel van deze studie is te onderzoeken of vrouwen met eetbuien een (sterkere) aandachtsbias voor voedselstimuli hebben vergeleken met vrouwen die geen ervaring hebben met eetbuien. Dit wordt onderzocht aan de hand van drie maten voor...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestart
Type aandoening	Eetstoornissen en -afwijkingen
Onderzoekstype	Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Samenvatting

ID

NL-OMON33872

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

Gevoeligheid voor voedselprikkel en eetbuien.

Aandoening

- Eetstoornissen en -afwijkingen

Synoniemen aandoening

Boulimia Nervosa / eetbuistoornis, eetverslaving

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Erasmus Universiteit Rotterdam

Overige ondersteuning: Ministerie van OC&W

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: Aandachtsbias, Eetbuien, Event-related potentials, Hunkering naar voedsel

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

De voornaamste onderzoeksvariabelen aan de hand waarvan we willen bekijken of er verschillen zijn tussen vrouwen met en zonder eetbuien in de mate waarin ze aandacht hebben voor voedsel, hunkeren naar voedsel en eten als respons op de blootstelling aan voedselstimuli zijn:

- uit de visuele dot-probe taak: de gemiddelde reactietijd op de probe wanneer deze verschijnt op de plaats waar eerder een foto van voedsel werd getoond (congruente trials) en de gemiddelde reactietijd wanneer de probe verschijnt op de plaats waar eerder een foto van een neutraal object (een kantoorartikel) werd getoond (incongruente trials). Het verschil tussen beide reactietijden wordt het congruentie-effect genoemd en deze is een index voor aandachtsbias.
- uit het volgen van de oogbewegingen: de totale oogfixatietijd, de totale fixatiefrequentie en de gemiddelde duur van fixatie op foto's van voedsel (vergeleken met foto's van neutrale objecten = kantoorartikelen).
- uit de event-related potentials (teltaak): de amplitude van de P3 en LPP componenten (dit zijn indices van motivatiegerelateerde aandacht) die worden uitgelokt door de blootstelling van de proefpersonen aan foto's van voedsel (en niet-voedselgerelateerde foto's).
- de scores op zelfrapportagevragenlijsten met betrekking tot de hunkering naar voedsel (voor en na de metingen)

- uit het voedingsdagboek: de energie-inname voor en na de metingen.

Secundaire uitkomstmaten

Andere onderzoeksvariabelen die interessant zijn omdat ze mogelijke confounders zijn, zijn:

- scores op zelfrapportagevragenlijsten met betrekking tot eetgedrag en eetstoornissymptomen, stemming en depressieve symptomen.
- de waardering van de gebruikte foto's tijdens het onderzoek (valentie en arousal/opwindings)
- de body mass index [lichaamsgewicht (in kg)/lengte (in m)²]
- de leeftijd van de proefpersonen
- de opleiding van de proefpersonen

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Het hebben van eetbuien is een belangrijk diagnostisch criterium van boulimia nervosa en de eetbuistoornis. De langetermijnbehandeling van eetbuien blijkt moeilijk en terugvalcijfers zijn hoog. Het is belangrijk om de onderliggende uitlokkende mechanismen van eetbuien te kennen om de behandeling meer effectief te maken. Met verslavingsmodellen in gedachten onderzoekt de huidige studie of een aandachtsbias voor voedsel een onderliggend mechanisme is in de instandhouding van eetbuien. Er wordt van uitgegaan dat een versterkte aandacht voor voedselstimuli in de omgeving bij eetbuipatienten een sterke hunkering naar voedsel uitlokt, gevolgd door de inname van voedsel (en eventueel een eetbui), zelfs zonder dat er sprake is van honger.

Doel van het onderzoek

Het primaire doel van deze studie is te onderzoeken of vrouwen met eetbuien een (sterkere) aandachtsbias voor voedselstimuli hebben vergeleken met vrouwen die geen ervaring hebben met eetbuien. Dit wordt onderzocht aan de hand van drie maten voor aandacht: een visuele dot-probe taak (gedragsmaat), het volgen van de oogbewegingen (fysiologische maat) en event-related potentials

(hersenactiviteit, electroencefalografische maat). Een ander belangrijk doel is na te gaan of een aandachtsbias voor voedsel ook andere reacties op voedsel uitlokt bij eetbuipatienten, zoals een (zelfgerapporteerde) hunkering naar voedsel en eet(bui)gedrag.

Onderzoeksopzet

Dit onderzoek is observationeel van aard en bestaat uit 1 meetsessie, die plaats zal vinden aan de Erasmus Universiteit. Na het geven van haar schriftelijke toestemming voor deelname aan het onderzoek, wordt de proefpersoon gevraagd thuis een aantal vragenlijsten in te vullen met betrekking tot haar stemming, eetgedrag en eetstoornissymptomen, en een 2-daags voedingsdagboekje bij te houden. Aan de proefpersoon wordt ook gevraagd om zich drie uur te onthouden van voedsel voor de metingen van start gaan. Bij binnenkomst in het Erasmus GedragsLab zal de proefpersoon een aantal korte vragenlijsten invullen met betrekking tot haar stemming en de mate waarin ze hunkert naar voedsel en honger heeft. Hierna zal ze de visuele dot-probe taak uitvoeren, tijdens dewelke haar oogbewegingen worden geregistreerd. Vervolgens worden de EEG-electroden aangesloten, waarna de proefpersoon een taakje doet, waarbij ze het aantal foto's uit een bepaalde categorie moet tellen. Aan het eind van het onderzoek zal de proefpersoon opnieuw een paar vragenlijsten invullen. Zij krijgt voor haar deelname een financiële vergoeding.

Inschatting van belasting en risico

De deelname aan dit onderzoek neemt 2 - 2.5 uur tijd in beslag, verspreid over 2 dagen (anderhalf uur in het lab en ongeveer een half uur tot een uur thuis). Er zijn geen risico's verbonden aan deelname aan dit onderzoek. Er zijn ook geen directe voordelen voor de deelnemers, maar het wetenschappelijk belang is substantieel.

Contactpersonen

Publiek

Erasmus Universiteit Rotterdam

Postbus 1738
3000 DR Rotterdam
Nederland

Wetenschappelijk

Erasmus Universiteit Rotterdam

Postbus 1738
3000 DR Rotterdam
Nederland

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)
65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

Vrouw; leeftijd 18+

Patienten: voldoen aan de DSM-IV criteria voor boulimia nervosa of eetbuistoornis;
Controlegroep: zijn momenteel (of in het verleden) niet in behandeling (geweest) voor eetstoornissen zoals omschreven in DSM-IV; rapporteren geen eetbuien.

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

- (1) Aanwijzingen van ernstige psychopathologie (anders dan de eetstoornis in de patientengroep);
- (2) een voorgeschiedenis van drugsverslaving;
- (3) een voorgeschiedenis van neurologische problemen;
- (4) huidig gebruik van elk soort medicatie die van invloed is op het eetgedrag, het lichaamsgewicht of de EEG-activiteit;
- (5) kleurenblindheid en slechthoortheid;
- (6) niet geïnformeerd willen worden over onverwachte bevindingen bij de EEG.

Onderzoeksopzet

Opzet

Type:	Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen
Onderzoeksmodel:	Anders
Toewijzing:	Niet-gerandomiseerd
Blinding:	Open / niet geblindeerd
Controle:	Actieve controle groep
Doel:	Anders

Deelname

Nederland	
Status:	Werving gestart
(Verwachte) startdatum:	01-12-2009
Aantal proefpersonen:	80
Type:	Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO	
Datum:	26-03-2009
Soort:	Eerste indiening
Toetsingscommissie:	METC Erasmus MC, Universitair Medisch Centrum Rotterdam (Rotterdam)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL25498.078.08